

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

24. jaanuar 1991^{*}

EMÜ asutamislepingu artikkel 2, artikli 3 punkt f, artikkel 34 ja artikli 85 lõige 1 –
Tootevastutus

[...]

Kohtuasjas C-339/89,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Tribunal de commerce de Paris' (kaubanduskohus) esitatud taotlus, millega soovitakse saada selles kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Alsthom Atlantique SA

ja

Compagnie de construction mécanique Sulzer SA,

Kolmanda isikuna menetlusse astuja: **Union des assurances de Paris,**

eelotsust EMÜ asutamislepingu artikli 2, artikli 3 punkti f, artikli 34 ja 85 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees T. F. O'Higgins, kohtunikud G. F. Mancini ja F. A. Schockweiler,

kohtujurist: W. Van Gerven,

kohtusekretär: J. A. Pompe, kohtusekretäri asetäitja,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Compagnie de construction mécanique Sulzer SA, keda esindas advokaat Michel Normand, Pariis,

- Union des assurances de Paris (edaspidi "UAP"), keda esindas advokaat Alain Tinayre, Pariis,

- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: õigustalituse ametnik J. Currall, keda abistas komisjoni õigustalituse juures tegutsev Prantsuse ametnik H. Lehman,

arvestades kohtuistungil ettekannet,

---

^{*}Kohtumenetluse keel: prantsuse.

olles 2. oktoobri 1990. aasta kohtuistungil ära kuulatud suulised märkused, mille esitasid Compagnie de construction mécanique Sulzer (esindajad: advokaadid Normand ja Holleaux, Pariis), UAP ja komisjon,

olles 14. novembri 1990. aasta kohtuistungil ära kuulatud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1. Tribunal de commerce de Paris esitas 10. mai 1989. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse sama aasta 3. novembril, EMÜ asutamislepingu artikli 177 eelotsuse küsimuse EMÜ asutamislepingu artikli 2, artikli 3 punkti f, artikli 34 ja artikli 85 lõike 1 tõlgendamise kohta.

2. Need küsimused kerkisid esile äriühingu Alsthom Atlantique SA (edaspidi "Alsthom") ja äriühingu Sulzer SA (edaspidi "Sulzer") vahelises kohtuvaidluses Sulzeri nõudel kolmanda isikuna menetlusse astunud Union des assurances de Paris' osavõtul; vaidlus puudutab Sulzeri poolt Alsthomile tarnitud laevamootoreid, mis paigaldati kahele matkalaevale, mis anti üle Madalmaade äriühingule Holland & America Tours (edaspidi: "HAT").

3. Üks põhilisi vaidlusküsimusi siseriiklikus kohtus puudutab Prantsuse Code civil'i (tsiviilkoodeks) artiklit 1643, mille sõnastus on järgmine:

"Müüja vastutab varjatud vigade eest isegi siis, kui ta ei ole nendest teadlik, välja arvatud siis, kui on tegemist sellise juhuga ning on kokku lepitud, et tal ei ole mingit garantiikohustust."

4. Cour de cassation française (kassatsioonikohus) on oma kohtupraktikas tõlgendanud seda artiklit nii, et tootja või kutselise müüja suhtes kehtib kõigutamatu eeldus, et ta on müüdava eseme puudustest teadlik, ning ta saab sellest eeldusest vabaneda ainult lepinguliste suhete korral sama kutseala professionaaliga.

5. Eelotsusetaotluse esitanud kohtus, kelle poole Alsthom pöördus Sulzeri müüdü mootorite varjatud vigade parandamise kulude hüvitamise taotlusega, väitis Sulzer, et üheski liikmesriigis ei ole Cour de cassation française'i taolist kohut ning et see kohus võib kahjustada konkurentsi ja takistada kaupade vaba liikumist.

6. Leides, et kohtuvaidluses tekivad küsimused EMÜ asutamislepingu artikli 2, artikli 3 punkti f, artikli 34 ning artikli 85 lõike 1 tõlgendamise kohta, otsustas Tribunal de commerce de Paris esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

"Kas Rooma lepingu artikli 2 ning artikli 3 punkti f, artikli 85 lõike 1 ja artikli 34 sätteid tuleb nende koosmõjus tõlgendada nii, et nad keelavad ühe liikmesriigi kohtupraktika kohaldamise, mis, keelates kutselistel müüjatel tõendada, et nad ei olnud oma tarnitava kauba vigadest selle tarnimiskuupäeval teadlikud, takistab neil tuginemast Prantsuse tsiviilkoodeksi artikli 1643 sätetele, mis lubavad neil juhul, kui nad ei ole vigadest teadlikud, oma vastutust piirata, nagu saavad teha nende konkurendid teistes liikmesriikides oma siseriiklike õigusnormide alusel?"

7. Põhikohtuasja faktilised asjaolud, menetluse käik ja Euroopa Kohtule esitatud kirjalikud märkused on ulatuslikumalt esitatud kohtuistungis ettekandes. Need kohtutoimikute materjalid leiavad alljärgnevalt käsitlemist vaid niivõrd, kui võrd see on Euroopa Kohtu arutluskäigu seisukohalt vajalik.

8. Esmalt tuleb meenutada, et asutamislepingu artiklis 2 on kirjeldatud Euroopa Majandusühenduse ülesannet. Selles sättes esitatud eesmärgid puudutavad ühenduse olemasolu ja toimimist ning nende saavutamine peab toimuma ühisturu rajamise ning liikmesriikide majanduspoliitika järkjärgulise lähendamise kaudu, mis on ühtlasi eesmärgid, mille saavutamine kujutab endast asutamislepingu peamist sihti (vt selle kohta 29. septembri 1987. aasta otsuse punkti 10 (kohtuasjas 126/86: Gimenez Zaera, EKL 1987, lk 3697)).

9. Nende ühenduse loomist ajendanud eesmärkide, eriti kogu ühenduse majandustegevuse harmoonilise arengu edendamise eesmärgi mõju ei saa olla ei liikmesriikide õiguslike kohustuste ega üksikisikute õiguste teke. Sellest järeldub, et üksikisik ei saa siseriiklikus kohtus asutamislepingu artikli 2 sätetele tugineda.

10. Sellise süsteemi loomine, mis tagab, et konkurentsi ühisturul ei kahjustata, mida teatatakse asutamislepingu artikli 3 punktis f, on eesmärk, mida täpsustatakse mitmes teises konkurentsieeskirju puudutavas sättes (vt selle kohta eriti 13. veebruari 1979. aasta otsust (kohtuasjas 85/76: Hoffmann-La Roche, EKL 1979, lk 461), ning 9. novembri 1983. aasta otsuse punkti 29 (kohtuasjas 322/81: Michelin, EKL 1983, 3461)), sealhulgas asutamislepingu artiklis 85, mis keelab ettevõtjatevahelised kokkulepped ja kooskõlastatud tegevuse, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ühisturu piires.

11. Tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt (vt eriti 1. oktoobri 1987. aasta otsuse punkti 10 (kohtuasjas 311/85: Vereniging van Vlaamse Reiskbureaus, EKL 1987, lk 3801)) puudutavad asutamislepingu artiklid 85 ja 86 ettevõtjate tegevust, mitte liikmesriikide organite võetud meetmeid. Siiski kohustab asutamisleping liikmesriike hoiduma meetmete võtmisest või jõushoidmisest, mis võiksid tühistada nende sätete kasuliku mõju. Sellega oleks tegemist eriti siis, kui siseriikliku kohtupraktika kohaselt soodustataks asutamislepingu artikliga 85 vastuolus olevate kokkulepete sõlmimist või suurendataks nende mõju.

12. Mis puutub käesolevasse kohtuasja, tuleb nentida, et müüdü eseme puuduste tundmise kõigutamatu eeldus, millele eelotsusetaotluse teinud kohus viitab, töötati kohtupraktikas välja ostja kaitsmiseks ning see ei soodusta ega hõlbusta artikliga 85 vastuolus olevate kokkulepete sõlmimist.

13. Asutamislepingu artikli 34 kohaselt keelatakse liikmesriikidevahelised koguselised ekspordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed.

14. Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt (vt viimasena 27. märtsi 1990. aasta otsuse punkti 21 (kohtuasjas C-9/89: Hispaania *versus* nõukogu, EKL 1990, lk I-1383) käsitleb asutamislepingu artikkel 34 üksnes meetmeid, mille eesmärgiks või tagajärjeks on konkreetselt ekspordi takistamine ning liikmesriigi sisekaubanduse ja selle

ekspordikaubanduse erinev kohtlemine, nii et kodumaistele toodetele või siseturule on teiste liikmesriikide kaubanduse või toodete arvelt antud eriline eelis.

15. Tuleb aga tõdeda, et Cour de cassation française'i kohtupraktikat, millele käesolevas kohtuasjas viidatakse, kohaldatakse ühtmoodi kõigile Prantsuse õigusega reguleeritavatele ärisuhetele ning ei selle eesmärgiks ega tagajärjeks pole konkreetselt ekspordi takistamine ning selle kaudu kodumaise toodangu või riigi siseturu toetamine. Muuseas, rahvusvahelise müügilepingu pooled võivad üldiselt vabalt otsustada, millist õigust nende lepingulistele suhetele kohaldatakse, ning vältida seega Prantsuse õigusele allumist.

16. Kõigist neist kaalutlustest lähtudes tuleb eelotsuse küsimusele vastata, et EMÜ asutamislepingu artikli 2 ning artikli 3 punkti f, artikli 85 lõike 1 ja artikli 34 sätteid tuleb nende koosmõjus tõlgendada nii, et nad ei keela kohaldada ühe liikmesriigi kohtupraktikat, mis, keelates kutselistel müüjatel tõendada, et nad ei olnud oma tarnitava kauba vigadest selle tarnimiskuupäeval teadlikud, takistab neil tuginemast siseriiklikele õigusnormidele, mis lubavad neil juhul, kui nad ei ole vigadest teadlikud, samamoodi oma vastutust piirata, nagu saavad teha nende konkurendid teistes liikmesriikides.

Kohtukulud

17. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse see kohus. Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

vastates Tribunal de commerce de Paris' 10. mai 1989. aasta otsusega esitatud küsimusele, otsustab:

EMÜ asutamislepingu artikli 2 ning artikli 3 punkti f, artikli 85 lõike 1 ja artikli 34 sätteid tuleb nende koosmõjus tõlgendada nii, et nad ei keela kohaldada ühe liikmesriigi kohtupraktikat, mis, keelates kutselistel müüjatel tõendada, et nad ei olnud oma tarnitava kauba vigadest selle tarnimiskuupäeval teadlikud, takistab neil tuginemast siseriiklikele õigusnormidele, mis lubavad neil juhul, kui nad ei ole vigadest teadlikud, samamoodi oma vastutust piirata, nagu saavad teha nende konkurendid teistes liikmesriikides.

O'Higgins

Mancini

Shockweiler

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 24. jaanuaril 1991. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

J. G. Giraud

T. F. O'Higgins